

— стремление стран к упрощению процедур торговли в рамках глобальных производственно-сбытовых цепочек;

— активность при формировании новых РТС страны с формирующейся рыночной экономикой, с богатой ресурсной базой.

В нынешнем столетии можно выделить ряд тенденций в развитии РТС. С одной стороны, мы наблюдаем активное взаимодействие в форме межрегиональных РТС, а с другой — основополагающей тенденцией становится формирование «континентальных» торговых блоков. Новые РТС становились более комплексными с охватом более широкого круга вопросов, которые не регулируются соглашениями ВТО. Все больше создается соглашений, включающих положения, связанные с социальными и экологическими вопросами. Активизировалось заключение РТС между развивающимися странами. Современные РТС часто характеризуются диверсификацией уровня экономического развития партнеров по группировке.

Участие стран в интеграционных объединениях предоставляет новые возможности для бизнеса.

Література

1. Официальный сайт Всемирной торговой организации — <http://www.wto.org/english> — [Электронный ресурс], дата доступа 14.10.2013.

2. *Снартак А. Н.* Перспективы евразийской экономической интеграции и ее позиционирование в глобальном экономическом пространстве // Отделение глобальных проблем и международных отношений РАН .Серия: научные доклады — М., 2012.

Д. В. Хмельницька, аспірант,
Науково-дослідний економічний інститут
Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
e-mail: darinasit@gmail.com

ІНВЕСТИВАННЯ У ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Хмельницкая Дарья
Инвестирование в человеческое
развитие в условиях перехода
к постиндустриальному обществу

Khmelnitska Dariya
Investing in human development
in the transition
to a post-industrial society

На сучасному етапі розвитку основним завданням у будь-якій країні є визначення напрямів інвестування у людський розвиток з

метою оптимізації шляхів переходу до постіндустріального суспільства та формування відповідної моделі економіки країни, що зумовлює актуальність досліджень у цьому напрямі. Створення і використання інновацій, постійне оновлення технологій, зокрема технологій розповсюдження знань, перетворились у вирішальний фактор розвитку, що посилює значення інвестування у людський потенціал.

В основі економічного зростання кожної країни лежить власна модель суспільного розвитку, пріоритетні напрями якого формуються з урахуванням глобальних орієнтирів і національних традицій, стану науково-технічного потенціалу, якості людських ресурсів, можливостей виробничо-технологічної системи та виробничих відносин. Д. Белл сформулював основні ознаки постіндустріального суспільства: створення великої сфери «економіки послуг», різке збільшення кваліфікованих науково-технічних фахівців, визнання центральної ролі наукових знань як джерела нововведень, можливість самопідтримки технологічного зростання, створення нової «інтелектуальної» техніки [1]. У розвинених країнах створюється підґрунтя для зміцнення людського потенціалу та формування його «креативного» прошарку (тобто людей, що володіють знаннями і є носіями нововведень у сфері організаційної, науково-технічної та екологічної культури).

Криза 2008—2009 років призвела до визнання значущості нових викликів щодо змін у якості економічного зростання на шляху до постіндустріальної епохи, про що свідчить нарощування темпів та обсягів інвестицій у людський розвиток для «інноваційного прориву» у розвинених країнах (США, Японія, «старі» члени ЄС), а також у Китаї, Індії, Бразилії. У цих країнах антикризовими програмами передбачено додаткові інвестиції на рівні десятків мільярдів дол. США у розвиток досліджень у сфері медицини, біотехнологій, альтернативної та відновлюваної енергетики, атомної галузі, інформаційних технологій тощо. Інвестування у людський розвиток має привести до збільшення частки приросту ВВП за рахунок високотехнологічної продукції та нововведень (у розвинених країнах наразі близько 80 % приросту ВВП складає частка нових знань, інновацій і новітніх технологій).

За темпами людського розвитку та за рівнем конкурентоспроможності економік перші місця у світі посідають саме ті країни, що встановлюють високі соціальні стандарти, інвестують в охорону здоров'я, освіту та знання [2]. Наведені у Доповіді про люд-

ський розвиток ПРООН 2013 року «Піднесення Півдня: Людський прогрес у різноманітному світі» вражаючі економічні результати країн Півдня та прогнозовані тенденції їх подальшого піднесення надихають на переосмислення значення інвестування у людський потенціал у процесах розвитку. У Доповіді зазначено, що у розвинених країнах сповільнились темпи зростання, але багатьом країнам, що розвиваються, вдалось забезпечити стале динамічне зростання значною мірою завдяки інвестуванню у людський розвиток. Вперше за 150 років сукупний обсяг виробництва Бразилії, Індії та Китаю став дорівнювати відповідному обсягу країн, які здавна займали провідне місце серед промислово розвинутих країн — Німеччини, Італії, Канади [3]. Геополітичні зміни, переорієнтація глобальних торговельних зв'язків, зміни у міграційних процесах і прискорення темпів поширення інформаційно-комунікаційних технологій також вплинули на такі економічні результати та прогнози.

В умовах переходу до постіндустріальної епохи має бути створено умови для розвитку підприємств нового типу, для інновацій і появи нових типів послуг. Необхідно надати орієнтири для модернізації виробництва та модифікації всієї соціальної структури та запровадити важелі для безперервної освіти впродовж життя з метою зміни характеру людської діяльності, посилення її креативної складової.

Наразі для відновлення економічного зростання України необхідним є визначення напрямів модернізації суспільно-економічних відносин, становлення нових ефективних форм співробітництва в умовах глобальної фінансової недостатності та дефіциту необхідних ресурсів, пошук нових інноваційних рішень, у тому числі у соціальній сфері, та визначення оптимальних шляхів інвестування у людський потенціал.

Література

1. Белл Д. Майбутнє постіндустріальне суспільство. Досвід соціального прогнозування / Деніел Белл: Пер. з англ. під ред. В. Л. Іноземцева. — М., 1999. — 661 с.
2. Human Development Report 1996: Economic Growth and Human Development. — New York: UNDP, 1996. — 287 p.
3. Human Development Report 2013: The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World. — New York: UNDP, 2013. — 202 p.